

TAIDEKASVATUS YMPÄRISTÖKASVATUKSENA

Henrika Ylirisku, Aalto ARTS

henrika.ylirisku@aalto.fi

Agenda 2030 ja ympäristökasvatus -seminaari 6.2.2019

NYKYTAITEELLE TYYPILLISIÄ PIIRTEITÄ

Yhteisöllisyys

Kantaaottavuus,
demokraattisuus

Taiteiden- ja tieteidenvälisyys

Tapahtumallisuus

Avoimet prosessit

Osallistuminen, vuorovaikutus

TAIDEKASVATUKSEN JA YMPÄRISTÖKASVATUKSEN SUHTEET

- Taiteen välinearvoisuus ympäristökasvatukselle
 - taideperustaiset menetelmät: kokemuksellisuutta, henkilökohtaisia merkityksiä, kokonaisvaltaisuutta pedagogiikkaan
 - tieteellisen tiedon ja käsitteiden visualisointi, konkretisointi, omakohtaiseksi tekeminen
 - ympäristö- ja ekotaide inspiraationa, esimerkkinä
- Ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen käsittäminen emansipatorisena (kasvatuksellisesti vapauttavana ja uudistavana): yhteiset tavoitteet
 - oppiminen transformatiivinen prosessi
 - jatkuva merkitysten rakentaminen ja neuvottelemine

TAIDEKASVATUS, JOLLA YMPÄRISTÖ- JA KESTÄVYYSKASVATUKSELLINEN ORIENTAATIO

OSA-ALUE 1:

YMPÄRISTÖHERKKYYDEN JA HAVAINNOKYVYN KEHITTÄMINEN

Käytännöissä korostuvat

Kehollisuus, moniaistisuus, kokemuksellisuus

ESIMERKKEJÄ:

- Taiteellinen työskentely erilaisissa ympäristöissä, ympäristötaiteen menetelmät, kierrätysmateriaalit
 - Merkityksellisen paikkasuhteen, ympäristökokemusten luominen
- Life Aquatic -teoskokonaisuus
 - <http://lifeaquatic.org/>
 - <https://www.facebook.com/lifeaquatic2018/>

TAIDEKASVATUS, JOLLA YMPÄRISTÖ- JA KESTÄVYYSKASVATUKSELLINEN ORIENTAATIO

OSA-ALUE 2:

**MERKITYKSIEN, OSALLISUUDEN JA
YHTEISÖLLISYYDEN RAKENTAMINEN TAITEEN
KEINAIN**

Käytännöissä korostuvat

Kokemuksien, tunteiden, ajatusten jakaminen, työstäminen taiteen keinoin

ESIMERKKEJÄ:

- IHME-koulun animaatiotyöpaja
 - https://issuu.com/ihmeproductions/docs/ihme_2018_the_beetle_web/88
- Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnassa kehitetyt yhteisöllisen ympäristötaidekasvatuksen toimintamallit
 - YTY-toiminta (Ympäristö + Yhteisö + Taide)
 - monialaisuus, ilmiöpohjaisuus, paikkasidonaisuus, kulttuurisensitiivisyys
 - pohjoisen alueen paikallisyhteisöjen elinvoimaisuus ja kulttuurinen kestävyys
 - <http://ace.ulapland.fi/yty/>

TAIDEKASVATUS, JOLLA YMPÄRISTÖ- JA KESTÄVYYSKASVATUKSELLINEN ORIENTAATIO

OSA-ALUE 3:

**KRIITTISYYS, KYSEENALAISTAMINEN,
HAASTAMINEN**

ESIMERKKEJÄ:

- Totuttujen tapojen, itsestäänselvyyksien kyseenalaistaminen
- Länsimaisen kulttuurin perusolettamusten ja valtarakenteiden näkyväksi tekeminen, haastaminen
 - esim. rodun, sukupuolen, ihmis-luonto -suhteen, lajismien, järkiperäisyyden, yksilökeskeisyyden kysymykset
- Koulukonteksti: Visuaalisen kulttuurin kriittinen lukutaito
 - arvojen tunnistaminen, keskusteleminen, kantaa ottaminen (esim. vastamainokset, kulutuskriittisyys)

TAIDEKASVATUS, JOLLA YMPÄRISTÖ- JA KESTÄVYYSKASVATUKSELLINEN ORIENTAATIO

OSA-ALUE 4:

MUUTOKSEN TEKEMINEN, AKTIVISMI TAITEEN KEINAIN

Elinympäristöjen parantaminen, viihtyisyys, yhteisöllisyys

Toisin tekeminen, outouttaminen, interventiot, parodiointi yms.

ESIMERKKEJÄ:

- Drag-runoilija Maimu Brushwood
 - <https://timotahkanen.myportfolio.com/drag-poet>
 - <https://www.instagram.com/maimubrushwood/>
- Taidetulli
 - <https://www.facebook.com/taidetulli/>
 - <https://www.instagram.com/taidetulli/>

Lisää luettavaa aiheesta:

Taidekasvatus ympäristöhuolen aikakaudella (2016)

PDF ladattavissa:

<https://shop.aalto.fi/p/538-taidekasvatus-ymparistohuolen-aikakaudella/>